



Nro 8.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK  
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juliusnak 23 dik napján 1794.  
esztendőben.*

*Hadi Történetek.*

**E**mlítettük múlt kedden költ *Kurirunknak* 94-ik lapján egy két szóval azon tsatát is, melly e' folyó hólnapnak 13-dikán a' *Hohenlohe* örökös herczeg kormánya alatt lévő Prusszus és conventionalis, avagy Fr. seregek közt történt *Freymersheim* környékén az alatt, mig B. *Karajtzay* Generál Májor vezérlésére bízott Austriai avantgardét nyúghatatlankodták a' *Frantziák*. Ezen hadi történetről bővebb tudósítását utasította *Albert* Saxóniai herczeg *Jul.* 17-dikén a' *Fe's. Bétsi* hadi Cancelláriához, mellyben azt olvassuk, hogy eleinte szerentsés volt az eilenség mind annyiban,

snem alatt állott Pruffziai küldö  
t vizsgálta nyomta, mind kiváltké,  
n abban, hogy a' nevezett falú előtt való te-  
tökre számos ágyúkat vitetvén fel, keményen  
ágyúztatott a' Gr. *Wartensleben* F. M. L. sere-  
genek jobb szárnyára, és nem kevés kárt is oko-  
zott annak. Észre vévén ő királyi hertzezsége  
jókor, hogy csak tettetőképén ütöttek légyen  
az Austriai seregeknek bal szárnyára, de valósá-  
gos tüzelyök a' lett légyen, hogy a' *Hohenlohe*  
örökös hertzeg armádiáját meg erőteleníthessék,  
's azon által ronthassanak, egynéhány batalliont  
küldött annak segítségére, mellyeknek hathatós  
munkájok által nemcsak meg akadályoztatott tö-  
vábbi előmenetelében, hanem valósággal vizsgálta  
is nyomattatott az ellenség, minekutánna csak  
nem éjfélig tartott volna mind két részről a' ke-  
mény ágyúzás.

Következett napon, u. m. *Juliusnak* 14-di-  
kén ismét meg támadták a' Frantziak Gr. *War-  
tensleben* F. M. Lájtnántot *Schweigenheim* alatt,  
és mind itten, mind *Freischbach* alatt, keményen  
ágyúztak seregeinkre. Más részről Gr. *Ehrbach*  
F. M. Lájtnántot akarták el nyomni, kinek se-  
gtségére 3 batallion gyalogságot küldött ő kirá-  
lyi hertzezsége, maga Generál adjutánsának, Gr.  
*Seckendorf* Generálnak vezérlése alatt. Ennekfe-  
lette, hogy mind seregeinek nyugodalmat szerez-  
hessen, mind az ellenség előmenetelének akadá-  
lyára lehessen, négy colonnéra osztotta fel a'  
kormányát alatt lévő Austriai seregeket. Az el-  
ső *Kospoth* Generál Májor vezérlése alatt a' *Speyer*  
mellett lévő utakat foglalta el; a' másodikat *Jor-  
dis* F. M. Lájtnánt a' *Schifferstadti* tetökre hely-  
hezlette, 's ott vigyázott az ellenség mozdulásai-  
ra; a' harmadikat *Benyóvszky* F. M. Lájtnánt  
vezérelte, és *Jordis* Generál colonnéjának jobb  
szárnya felé telepítette le; a' negyedikkel Gróf  
*Ehrbach* és Gr. *Wartensleben* F. M. Lájtnántok  
másutt szerentsésen vizsgálta verték, a' minden dü-  
hösséggel, és álhatatossággal reájok rohant el.

lenséget. Ekkor is vitézi módon viselkedt a' *Vécsey* magyar huszárai.

*Jul. 15-dikén*, a' reggeli órákon semmi lármája nem esett; hanem dél tájban ismét számos Frantziáság mutatta magát a' hegy közt, és *Mosbach* előtt, és minden úton módon azon volt, hogy a' Prusszus seregeken által ronthatson. — Valamint az előtt való napokon, úgy mostan is hathatóssan segítette *Albert* hertzeg *Hohenlohe* örökös hertzeget, három batalion gyalogságot, és két escadron lovasságot küldvén az ellenségnek tartóztatására. Itt tehát semmire nem mehetvén, *Hocze* Generál Májor ellen fordultak, és 4 haubitzával, 's hat ágyúval tüzeltek reája, kiknek jóllehet két hat fontos ágyújánál több nem vala; még is mindazáltal két egész óráig tartóztatta az ellenséget, 's végtére vissza is nyomta. Mennyi vesztesége lett légyen az Austriai seregeknek, el halgattya *Albert* hertzeg, nem vévén a' tett jelentéskor még azt számba a' regementek, és rövideden azt mondja, hogy 700 embernél több alig hullott el; ellenben sokkal több kárt okoztak jól intézett ágyúink, és vitéz huszáraink az ellenségnek. Az el fogattatott Frantziák közt egy Generál adjutáns is vagyon. — A' Prusszus seregeknek *Türkheimba* lett marsirozások után *Albert* hertzeg *Schwetzingenbe* tette fő kvártélyát által, a' honnan nem sokára több hadi történeteknek híre fog hozzánk érkezni.

Erről a' hadi-történetről ekként beszéll egy *Schröckl* magános levél (*Schröck* a' Baden-Durlachi Marchionatushoz tartozik, *Rheinzáberrel* által ellenben fekvő helység, holott 1744-dik esztendőben *Jul. első* napján a' Rajna vizén által menvén az Austriai seregek, *Alsátziába* bé rohantak.) Bizonyossan véres és vakmerő ütközet esett az égyesült német és Fr. seregek közt a' Rajna vizén túl, a' *Germersheimi* lineától fogva *Landauig*, mellynek minémű ki menetele lett légyen, nem tudatik. Olly kemény ágyú ropogás hallatott tegnap éjjel 12 órától fogva, a' miné-

előtte elzúdótól fogva tellyességgel  
fölt ezen a' vidéken, és egészlen más nap  
esug tartott. — A' mint hallatik, az égyesült  
seregeknek egész cordonnyát egyszerre meg tá-  
madták a' Frantziák, és azon erő ködtenek, hogy  
azt által rontván, ismét *Speyerbe*, 's annak vi-  
dékére nyomúlhassanak. Sok szegény lakosok  
emlékeztvén a' Frantziáknak köztök gyakorlott ké-  
gyetlenségére, szekerekre rakták vagy onkáikat,  
és ki ide, 's ki amoda futott familiájával. Ele-  
jénten szereztsések voltak a' Frantziák, hátrább  
nyomván a' Prusszus seregeket; hanem minekutár-  
na egynehány Austriai batallionok és escadronok  
küldettettek volna ezeknek segítségekre, ismét  
vizsza üzettettek. Kétség kívül sok jeles vitéz  
ember el hullatta ezen véres isatában fogait. —  
*Manheimből* is az iratik *Jul. 15* dikén, hogy sem-  
mit sem nyertek a' Frantziák nagy erejekkel, is-  
mét szegyen vallással kellett nekik oda vizsza  
térni, a' honnan jöttek. Számtalan sok sze-  
gény lakosok ki bújdosnak honnyaikból. Eddig  
úgy folydogált a' köz hir, hogy *Austriai Belgium-  
ba* fognak a' Prusszus seregek marsirozni; de már  
most bizonyossan tudjuk, hogy a' *Rajna* vidékén  
maradnak.

Minémü környülállások közt légyen *Austriai  
Belgium*, bizonyossan nem tudhattuk, *Koburg*  
hertzegnek *Juliusnak* 11 dikén költ tudósítása sze-  
rént, *Tirlemontnál*, *St. Tronnál*, és *Lüttichnél*  
gyüllöttek öszve hadi seregek, és mind a' *Cler-  
fait*, mind a' *Bolió* corpusai öszve kaptsolták  
magokat a' nagy ármádiával. *Bolió* corpusát  
mostan *Latour* Generál commandirozza, ő maga  
pedig *Waldeck* hertzeg helyett kvártély mesterré  
tététt a' Generál Stabnál. E' két apróbb cor-  
pusnak a' nagy ármádiával lett öszve kaptsoltá-  
tásából azt lehet ki húzni, hogy egész erővel fog  
*Koburg* hertzeg a' Frantziák ellen dolgozni. Az  
*Anglus*, *Hannóveránus*, *Hasszus* és *Hollandus* se-  
regek el váltak az Austriacusoktól, 's egyenesen  
a' *Hollandiai Flandriának* védelmezésére mentek.

*Sluyst*, melly három órányira fekszik *Brüßel* a' Hollandiai Flandriában, kemény ostrom alá rekesztették a' Frantziák. *Herzogenbusch*, melly a' Hollandiai Brabantziának leg nevezetesebb és leg erősebb városa, viz alá fog rekesztetni a' Hollandiai kormány széknek végzése szerént. — Még előre meg mondatott a' lakosoknak, hogy földelkeok idei termését, mennél hamarább öszve hordják, egynéhány hetekre gondot viseljenek magokról, és minden idegen ki mennyen onnan. Hasonló parantsolat küldetett *Mastrichtba* és *Bergen - Op Zoomba*. Mi végre gyüllöttek legyen öszve *Tirlemontnál* a' Cs. K. seregek, nem tudatik, közönségesen belzélének a' békességről, 's úgy láttzik, hogy a' minapi szerzetesnek jövendölése bé fog tellyesedni, a' ki azt vállotta, hogy valamint igaz az, hogy ő más nap meg fogna halni, olly igaz az is, hogy az égyyesült Európai hatalmasságok, és a' Frantzia nemzet közt *Augustusnak* 8-dik napjáig békesség fog lenni. Ő, a' mint mondotta, más nap meg holt, tehát az sem lehetetlen, hogy jövendölése szerént békesség leszen a' két hadakozó félekezet közt.

Az *Austriai Belgiomban* ki hirdettetett proclamatiója *Pichegrü* Generálnak, mellyről múlt kedden költ *Kurirunknak* 95 dik lapján egy két szóval emlékeztünk, egy különös tudósítás szerént 12 cikkelyekből álló, 's rövid summája ez: 1. A' most el foglaltatott *Austriai Belgiomnak* lakosai, a' Fr. respUBLICának különös védelmezése alatt áll, hanem tellyességel szabad nem leszen nékiek a' szövetséges fejedelmeknek hadi seregeit segíteni. — 2. A' kik az eilenséggel való titkos égyyet értékekről és levelezésekről meg fognak győzetetni, avagy a' kik a' Fr. nemzetnek batorsága ellen fognak belzélteni, a' Fr. revolutionalis széknek törvényei szerént fognak meg büntettetni. — 3. Minden Fr. Országból ki küldetett, és most az el foglaltatott *Austriai Belgiomi* tartományokban tartózkodó személyek, 24 órák alatt takarodjanak azokból ki, másként úgy

fogják gondoltatni, mint a' hazájokból ki költözött Frantziák. — 4. Keményen meg hagyatják a' seregek kormányozóinak, hogy a' leg jobb hadi fenytéket tartsák az el foglaltatott *Belgiomi* tartományokban, hogy ekképen senkinek se izemélye, sem öröksége meg ne sértetessen, kiváltképen arra kelletik nékiek szorossan vigyázniok, hogy az isteni tiszteletnek szabadsága méltó tekintetben legyen. — 5. Az el foglaltatott városok és közönségek előjáróinak szoros kötelességek leszen a' hadi biztosoknak requisitióikat, a' meg határozott ideig bé tellyesíteni. — 6. A' melly előjárók meg fognak arról győztetni, hogy ők a' Fr. republica ellen másokat vagy fel ingerlettenek, vagy pedig a' complóttoknak kedveztenek, büntessenek meg a' revolutionalis szék által. — 7. Az el foglaltatott helységeknek polgári rendtartása, avagy policziája, addig, míg más rendelések tétettnének, a' hadi előjárók által folytattasson. — 8. Az el foglaltatott tartományoknak lakosai köteleztetnek ezen proclamatióknak ki hirdettetése után 24 óra alatt, halálos büntetés alatt, fegyvereiket által adni. — 9. Minden közönséges kasszákuál, adásban és vevésben folyamattya legyen az assignatáknak; a' kik ezen parantsolatnak ellenébe szegezéndik magokat, vagy a' kik hamis assignatákat készitendenek, az ez iránt már tétetett törvény szerént büntetessenek meg. — 10. Hogy pedig felettébb fel ne mennyen az assignatáknak bé hozattatása miatt a' portékáknak az arra, a' *Hysselben* meg határozottatott árrú vitetessen bé az el foglaltatott *Flandriai* helységekbe is. — 11. Az el foglaltatott tartományokban eddig gyakorlásban volt adó ennekutánna is maradjon azon valóságában a' Fr. republicának hasznára. — 12. A' Frantzia republicának katonái kötelesek leszenek erős hadi fenytéket tartani az el foglaltatott tartományokban, és semminémű törvényteleniséget nem szabad mivelni, melly magok viseleték által tökéletesen meg fogják szégyeníteni a' revolutió ellenségeinek hamis vádjait.

A' *Pedemonti* hertzezségben ki hirdették királyi parantsolatra 40 ezer embernél több fogott fegyvert a' nép közzül, mellyek három collonéra osztatván fel, egyenlő szível és akarattal dolgoznak a' regularis seregekkel, és azon igyekeznek, hogy egészlen ki nyomhassák onnan a' Frantziákat. Első próbájokat is *Laonao* alatt tették, hanem nem bődögülhettek, ámbár fortéliyal kezdetek légyen is ahhoz. Mihelyt értesekre esett az ott őrizetben lévő Frantziáknak, kik mintegy 500 főből állottak, hogy a' *Piemon-ti* parasztság megyen ellenek, kártátsokkal meg töltetett ágyúkat szegeztenek ki a' köfalakon, e' mellett minden közeli fekvő tetőket el foglalták, 's egész setét estig tüzeltek reájok. — A' regularis seregeknél mostanában semmi nevezetes dolog nem történt, a' Frantziáknak meg kettőzött kérésére *Casabianca* nevű Generáljok, a' ki ennek-lötte elítendővel a' recognoscirozás közben fogságba esett, most szabadon bocsátatott, helyette *Marsico* hertzeg a' *Turini* udvarnál lévő Nápolyi követnek fia adattatott ki, egyszersmind sok Sardiniai tisztek nyertenek cavalleri parolásokra szabadtságot a' haza menetelre.

### *Frantzia Ország.*

A' papság ellen való gyűlölség mind inkább inkább öregbedik a' Fr. nemzetben. Múlt hólnapnak utolsó napján tartatott gyűllésben sok törvényteleniséggel vádoltatván a' papok, azt végzette a' *Párisi Convent*, hogy ennekutánna minden polgári hivataloktól rekesztessenek ki, és sem eggy, sem másféle világi dolgokban ne lehessen bé folyások, melly végzést minekelötte végére hajtott volna a' Köz Jóra ügyelő Commissió, *Barere* javaslására vissza vette azt a' Convent.

A' *Yorki* hertzeg által közönségessé tétetott, és *Párisba* is bé jutott proclamáció felől, mellyben a' Conventnek az Anglusok és Hannóveranusok iránt hozott végzése eleven színnel le va-

gyon festetve, hosszas beszédet tartott *Roberts-piere* a' Jacobinusok klubjában, melyet a' Fr. nemzet mostani gondolkozása módjának ki nyilatkoztatása végett, érdemesnek lenni itültük, ezen újság levelünkbe való bé iktatására: „Ideje, *úgymond Roberts-piere*, hogy az igaz patrióták minden fiye metességeket a' hazának veszedelmére függesszék. — Héjában diadalmaskodnának a' respUBLICÁNÁK seregei külső ellenségeinken, hogyha mi minden szabadságunknak meg fojtására czézó elzközöktől meg nem fosztanánk azoknak közniakbe küldött kénjeit. — Nem azért jöttem, hogy a' nemzet képviselői felett lebegő gonoszokat le rajzollyam, — égyedül azon egy tárgyat akarom előtökbe terjelteni, a' melly mélysséges és gonoszságára nézve méssze ki terjedő. — Elötökbe terjeltem azon *proclamátiót*, melly a' *Yorki* hertzegnek parantsolatyából a' Britanniai seregeknél ki hirdettetett, olly véggel, hogy az által gyűlö ségessé tétessen a' N. Gyűlés a' katonák előtt. (Itten kezébe vette *Roberts-piere* azon *proclamátiót*, 's el olvasta). — Bátor magában gondolatván meg útálásra mélió legyen ez; de még is meg érdemli a' magyarázatot. A' *Yorki* hertzeg szívére ragasztya az Anglus és Hannóveránus seregeknek, hogy nintsen a' katonának szebb titulusa az ellenségeinek való meg kégyelmezésnél, 's ennek bizonyosságára a' régi *epochát*, az az, időnek czikkelyeit hordja elő; de mi köze vagyon az el múltaknak a' jelenvalókkal. — A' *Yorki* hertzeg az emberiségről beszél — hogy saogy, a' *Yorki* hertzeg. — *György* katonája, a' zabados uralkodásnak szószóllója. „Melly gyűlö séges az illyetén ember még akkor is, midőn az emberiségről beszél. A' mi seregeink, *úgymond a' Yorki hertzeg*, nem hisznek a' Fr. nemzetnek annak tévelygéseit közt. Mit hajtunk mi arra, akár hisznek, akár nem hisznek, tsak hogy katonáink vitézségének, és golyóbisaink erejének hidjenek. Tehát el tévelyedett a' Fr. nemzet, és talám a' *Yorki* hertzegnek hagyattatott annak igaz útra való vezéreltetése. — Ő hertzegsége



Frantzia Országot Angliával veti egybe. da öfzve hasonlítás ez? mitsoda köze vagyon szabadság szent tüzével forró szívnek a' rabnak meg holt szívével? Hasonló Anglia a' tündér égjelhez, a' melly a' republicai tsülag előtt elfozlik. A' republicai virtusnak meg fojtására a' tsata piatzon közelebb akarják a' Frankusokat az Anglusokhoz vinni; de abból semmi sem lesz, a' szabadságnak, és despotismusnak katonái közt nagy külömbségnek kelletik lenni. Talám ugyan azt képzeli magának a' Yorki hertzeg, hogy néki inkább fognak a' Frantzia seregek engedelmesskedni, mint a' Convent végzésének, hanem tudja meg, hogy nem élünk most a' *Brissót*, *Gensonne*, és *Gvadet* idejekben, azóltától fogva tsúfzott bé a' számtalan complóttok közt a' republica, 's azokat mind a' földre terítette. Még most is meg van ugyan az Orleáni factió, de nem gyöz, *ellenben a' republica fenn áll, ámbár nem a' lett légyen is az első revokationak a' tséllya*; mivel ismét azt mondom, a' mit immár málfzor is mondtam, hogy a' republica az egymással vetélkedő factiók, az az, szakadások közt, mellyek mind oda tséloztak, hogy újabb lábra állítsák a' tyrannismust, lopta bé önnön magát, ez az oka, hogy mindenkor úgy gondoltattak az igaz republicánusok, mint bé lopódtak, e' miatt tétettek a' republicának születésekor a' factiók mozdulásba, hogy az által, mind magokat, mind védelmezőiket semmivé tegyék. Ez az oka, hogy a' revokationak kezdetekor, oly kevés igaz patrióták találtattak. Ez okon törekednek még most is annak ellenségei és tsimboráló társai közöttünk egyenetlenséget, szakadást, és romlást tsinálni; jól tudják ök azt, hogy a' melly nemzet közt egyetértés, egygy forma erőlködés nintsen, lehetetlen annak maga ellenségein hafzonnal gyözödelmesskedni, és ime ez okon kívánnják az egyenetlenségnek konkolyát közöttük ki hinteni. Minthogy lehetetlen magát a' nemzetet meg támadni, azért iparkodnak azt a' Conventől, ezt a' Commissióktól, 's ezekaek tagjait, magoktól a' Commissiók-

izakasztani. E' végből tétettetett a' *Yorki* hertzeg proclamatiója is közönségesse, még egészlen meg nem hóltak a' factiók, ismét mozogni fognak azok. Azt gondollya ő hertzsege, hogy a' két nemzetnek katonai a' N. Gyűlésre fogják boffzúállásokat ki önteni, tehát ő is a' még köztünk támadandó complóttokra támaszkodik. — Kérlek benneteket, szemesen vigyázzunk a' nékünk hányatott törökre, 's egészlen a' republicai constitutióhoz ragaszkodjunk. Jól tudjuk, minémű fel tétellel légyenek ellenségeink a' Convent iránt, tellyes erővel azon vagynak, hogy gyanúsakká tegyenek bennünket a' nép előtt, és meg fosztassanak azon bátorságtól, mellyel áll orzáikat róllok le vonni, 's őket meg győzni akarjuk. De ezt nem másként, hanem tsak fegyver által vihetik végbe. s. a. t. " A' Conventnek végzése szerént *Roberspiernek* ezen beszédet ki kellett nyomtatásban adni, és a' Fr. armádiákhoz küldeni. — Eggyik valamellyik, azt javasolta, hogy abból egy nyomtatvány a' *Yorki* hertzegnek is küldetessen.

*Jul.* 9-dikén azt végzette a' Convent, hogy a' jelen való győzödelmeknek emlékezetére minden kapui előtt *Páris* városának egy egy oszlop emeltetessen fel, a' mellyekre tétetendő irások által minden oda bé menendők, és onnan ki menendők emlékeztessenek a' Frantzia republica fundamentomának meg vettetésére, és meg erőssítésére. — A' nemzet adosságának nagy könyvét immár rendbe hozta az annak el készítésére rendeltetett commissió, melly szerént már most két ezer millió livra adosságánál több nintsen a' Fr. republicának. — A' *de la Montagni* (értsd *Tulónt*) ki kötő helyből számos hajók mentenek ki a' nagy tengerre a' Frantzia kereskedő hajóknak védelmeztetésekre. A' *Nizzai* Grófságba is sok munitiók küldettek, ennekfelette 7 linea hajók, és 5 fregatták parantsoltattak oda menni. A' *Párisi* tudósítások szerént, nemtsak nem félnek a' *Génuaiak Paoli* Generálnak, és *Hood* Angl.

lus Admirálnak fenyegetődzéseitől, sőt több, még mostan is szüntelen eleséget és vert hordanak a' Frantziáknak. Az *Algirai*, az az, kormányozó fejedelem világosan megte az Anglusoknak, hogy a' Fr. Országban nendő hajóinak tétettendő leg kissebb aká is úgy fogja tekinteni, mintha ellene hadat intanának. — Sokan úgy gondolkoznak, hogy a' Anglusok nem fognak az *Algeria* beliekkal üstökbe kapni, félvén attól, hogy az által tetemes kár fogna az Anglus kereskedésnek okoztatni. *Jul.* 8 dikán azt beszéltette *Lacoret* a' N. Gyűlésben, hogy a' Sz. *Domonkos* szigetét még egészen el nem veltették a' Frantziák; hogy az ottan lakó nagy urak és kereskedők alkúra mentek ugyan az Anglusokkal; de még el nem vétették a' *Port de Paix*, a' békességnek ki kötő helye, még most is sok cantonok hívségesek a' Frantzia respublikához; sőt hogy még azok is, a' kik az Anglusok birtoka alá adták magokat, mihelyt hallani és látni fogják a' Fr. respublikának virágzó állapotát, mingyárt oda hagyják amazokat, s vissza térnek előbbi hűségekre.

### *Anglia.*

A' *Fleurusi* batalliónak szerentsélen ki menetele a' *Yorki* hertzegnek, és az Angliai seregeknek kétséges körülállásai nem kevés pyághatatlanságba ejtették mind a' királyt, mind a' *Londoni* ministeriumot. *Jul.* 2 dik napján mindnyájan *St. Jamesbe* mentek a' királyhoz, a' hol hoszas tanács gyűlés tartatott a' *Yorki* hertzegtől küldött dolgok felől. *Pith* minister, és *Grenville* Status Titoknok éjjel nappal munkálódnak. A' *Wolwichban* tartatott hadi tanácsban el vétették, hogy még 93 ágyú, és ezer ember küldetessen Flandriába (*Ostende* el vétetése után, lehetetlen leszen ezeknek oda bé menni). A' ki költözött: Frantziákból is egynéhány seregek fognak formáltatni, és a' *Yorki* hertzeg kormánya alá küldettetni.

e Admirálnak, a' *Bresti* Fr. flottán vett  
 de méi, sok rendkívül való tisztelettel, *Lord-*  
*al*, és egy beises kövekkel fel ékesített mar-  
 ú kardal jutalmaztatta meg 'a királytól. A'  
 alsó rangú és magokat meg különböztetett  
 arany kereszteket nyertenek fejedelmektől  
*Portsmuthi* ki kötő helyben való mulatásakor.  
 hajós katonáknak 60 ezer foot sterling osztog-  
 gattatott ki. — A' Flandriában el hullott An-  
 glus katonáknak árva gyermekeik felőhaz a' ké-  
 gyelmes végezés tétetett; hogy a' 12 ezrtendőn  
 alól valók vétessenek fel a' közönséges árva há-  
 zakba. — A' napnyúgoti Indiából 100 gazdag ke-  
 reskedő hajó érkezett Angliába. Mihelyt érte-  
 sére esett a' *Londoni* ministeriumnak, hogy Por-  
 tugalliának déli Amérikában fekvő örökségeiben  
 újabb zenebouák és nyúghatatlanságok történtek,  
 lég ottan három hajó puskaport, e' mellett egy  
 compánia pattantyúsokat küldött oda. — *Port-*  
*land* hertzeg sokáig tanátskozott *Pith* ministerrel,  
 mellyből azt a' következtést húzták ki sokan, hogy  
 ő ismét bé fogna a' titkos cabinetbe vétetődni,  
 annyival inkább, mivel ő eleitől fogva ellene vólt  
 a' Fr. nemzettel kötötendő békességnek. *Osten-*  
*dének* Frantziák által lett el vétetése után, azon  
 szorgalmatoskodik a' ministerium, miként kelle-  
 ne a' *Yorki* hertzeget, és annak seregeit Flandriá-  
 ból ki vinni. — Az is hallatik, hogy minden  
 Anglus seregeit vízfőz akarja a' király Flandriá-  
 ból hivattatni.

### B é t s.

*Austriai* *Belgiomból* lett haza jövele után  
 azzal ditsikedett Feiséges Fejedelmünk *Brambil-*  
*la* Protochirurgus úrnak, hogy az armádiáknál  
 lévő seborvosok igen ditsiretesen viselik mago-  
 kat, és még a' tsata piatzon bé köifőzik a' seb-  
 be esett katonákat. További fel serkentetésekre  
 sokan közzülök medalliát, az az, emlékeztető  
 pénzt, sokan pénzbeli ajándékot nyertenek ő Fel-

ségétől. — B. Thugut, a' külső dolgoknak eddig volt fő igazgatója, tétetett néhai Kaunitz herczeg helyett fő miniteré a' külső dolgokban.

## Magyar Ország.

### Szathmár Vármegyéből.

Nagy méltóságú N. Károlyi Gróf *Károlyi József* úr ő Nagysága e' folyó hólnapnak 7-ik napján iktattatott bé Tek. N. Szathmár Vármegye fő Ispánságába, mellynek czeremoniáját ekként írja le, egy oda való kedves levelező barátunk: — E' mostan folyó hólnapnak 5 dikén este felé ki indúltuak *N. Károlyból*, és mentünk egy negyed-rész mélyföldig *Fény* nevű helységbe, holott más nap dél utáni 5 óráig várakoztunk a' bé iktatásra küldetett kiralyi biztosra, nagy méltóságú Gróf *Zichy Károly* Ország Birája ő Excellentiájára. Az említett órán oda jutvau ő Nagyságával egy hintóban ülve, le szállott, és az eleibe küldetett deputátusoknak szószóllója, Tek. Kis-Rhédei *Rhédey Ferentz* Cs. K. Tanácsos úr által egy válogatott ki fejezésekkel készült beszéddel el fogadtatott, 's megköszöntetett, mellynek végződése után ismét a' hintóba ült ő Excellentiája Gróf *Károlyi Eö* Nagyságával égyütt, és számos paripás nemesség, és ezen Tek. Vármegye Bandériomja elő lovaglása és kisirése közt ide *N. Károlyba* bé jutott, 's itten is sok vivát kiáltások közt fogadtatott. Nem említem a' fényes gálákat, az Orzágnak színet, a' mágnásokat, az arannyal és ezüsttel ékeskedő hintót, és lovakat, mellyek Mélt. Fő Ispányunk költségén el készülve a' fent tisztelt betses vendéget Eö Nagyságával égyütt készen várta, és el fogadta. Nem számlálom elő azon Bandéristákból, lovagló nemesekből, N. Vármegyénk, 's ő Nagysága katonáiból álló roppant seregét, melly *N. Károly* városáig bé kisírte, 's ezen kívül az országos sokaságot szám szerént, ne hogy a' papirosból is ki

oggyak, és a' Kurir paripáját is szer felett ter-  
 helyem; hanem csak azt mondhatom, hogy egy  
 Ország Birájához illendő el fogadást tett az em-  
 jett napon N. Vármegyénk. Harmadik nap, u.  
 . 7-ik *July* 8 óra tájban bé állott az iktató cze-  
 pmónia, a' midőn többször tisztelt Ország birá-  
 ja, nagy méltóságú Gr. *Zichy Károly* ö Excellen-  
 tziája, arany betűkre méltó bé iktató beszédét el-  
 végezvén, gyönyörűen fel váltotta fő Ispányunk  
 ö Nagysága, melly két félnek beszédeit végtére  
 hathatós igikkal fejezte bé ezen N. Vármegyének fő  
 Jegyzője Tek. *Szenitzei Gáspár Pál* úr, mellyeket  
 a' sűrű vivatok és égyű ropogások tarkáztak és  
 követtek; fő Ispányunk ö Nagysága pedig, több  
 mint 700 személyeknek gazdagon terített asztal-  
 tán adta meg az áldomást, mellyet harmad na-  
 pig folytatott. A' közöntöket és dicitiókat elő-  
 se adom, mellyekből négy prédikátzió is ki tölt  
 volna.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' *Bajtsi* puszán, Cardinalis Primás *Bath-  
 tyány József* ö Eminentiaja parantsolattyaából le-  
 tsapoltatott posványságról, és kövel ki rakatott  
 Ország úttjáról iratott szép és elmés versek.

Hol járok? — e' vidéknek el tűnt hajdani  
 Vad képe -- -- *Bajtsi Puszta*, téged látalak é? —  
 Régen te vóltál; — mostanában nem te vagy. —  
 A' mellze terjed'tt, és egész tenger gyanánt  
 Mindent el ülő zsitva, békás sepreit  
 El hord'ta mind egy tseppig; helye sem marad't.  
 Bosszonkodott ö, sirt, jajgatott, gondolom,  
 El költözésén, 's hosszason nyúlt birtoka'  
 El foglalásán. — A' nagy Érsek, a' Haza'  
 Hasznainak első, 's győzödelmes eszköze  
 Ezt csak nevette. Tágos, és mélylly árkokat  
 Asatott; a' kártékony, és heverő vizet  
 Azokba tsapoltattya, számkivetteti,  
 'S milly' változás lön! — Most *Tűr* legelteti

Birkait itten: most asztagot rak Ceres:  
 Hizlallya mostan göbölyit Pán itt. Örül'  
 A' mezei gazda, 's kintsein tsudálkozik. —

'S hát ezen, egyenes, sínorra vett, mind két felől  
 Azokkal őrzött, zöldes hantál oldal'in  
 Dúsán ki bélelt, és belől fel tsütsozott  
 Hátán, kövekkel nagy keményen meg rakott  
 Utat ki tette? — Bóldog Isten! borzadok,  
 Midőn eszembe jut, mi vólt itt néha nap —  
 Hogy' úsztak, hogy kínlódtak a' barmok! miként  
 Sillyedtek a' posványok, — a' kátyók között  
 A' lzekerek! ennek rúdgya tört, agyába dőlt  
 Amannak izmos kereke, más' tengelye  
 Oda lett! — Tizen-nyóltz ló ki fáradt, jól tudom;  
 A' vontatásban. A' tömény sok károkat,  
 A' szitkozódást, átkokat, festékkal el  
 Nem érem. — A' ki kénytelen nem vólt vele,  
 Erre soha nem: a' kül' országbéliek,  
 A' Morva, Lengyel, kétszeres tiznél felesb  
 Mért földet is kerültek inkább, a' midőn  
 A' *Pesti* sokadalomra bé jöttek. — De már  
 Külömb rakott út nintsen honnyunkban. De már  
 Oh *Bajtsi Puszta*, pusztá nem vagy: vigasság  
 Lakik motsárból ki vonatott sík téreden. —  
 Illy' hired' halván a' kereskedők, tsuda,  
 Melly gyorsasággal, és örömmel omlanak  
 Keb'ledbe kül' földről is: egymást kergetik  
 A' terhet hordók; a' közelségen, az út'  
 Derék mivóltán tapsolást indítanak;  
 Ezerfer áldgyák a' kegyeskedő kezét,  
 Ezer köszönetet mondanak, dítsérik, az  
 Eg felibe helyheztetik, azon is túl- vilzik  
 Az útazóknak nagy segítőjét, ama  
 Bölts *Cardinát*, *Batthyánit*. — Hoffzas életet,  
 Oh nemzetünknek Attya! Hoffzas életet!  
 Maradgy közöttünk, 's mint az égen villogó  
 Nap, öntsd ki minden részre fényességedet.  
 Oh ha követőid — hátra mennyi vólna még

A' közös hazzokra! — nintsen, a' ki tettiden  
 Fel hevü'ne, 's részt akarna nyerni számtalan  
 Ditséretidben! Haggyuk el. Tsak addig él  
 Az illyeneknek hírek, a' mig élnek ök;  
 Ma hólnap örök homályba záratik vetek.  
 Te, pé'da nélkül példa! meg nem halfz soha:  
 Elébb *Budáról Béts* felé foly a' Duna;  
 Elébb le nyugtán kel fel, és keletén veszen  
 Nyúgalmat az egek' bérczit ált' — kelt *Cinthus*  
 Mind sem nevedről meg felejtkezzék Hazánk.

*Kassán Jun. 28-dik napján 1794.*

*Baróti Szabó Dávid.*

\* \* \*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Jelentés.*

Nemes Szabad Kir. *Debreczen* városa Patiká-  
 ja, melly eddig közönséges provisió alatt vólt,  
 minden abban lévő füvekkel, edényekkel, és min-  
 den féle ahoz tartozó eszközökkel, e' folyó elz-  
 tendőben *Augustusnak* 14 dik napján közönséges  
 licitációra fog botsáttatni, és eladattatni. Melly  
 terminus előre olly véggel hirdettetik ki, hogy a'  
 kiknek meg vevő szándékjok lenne, a' meg irt  
 napra azon Szabad Királyi városban meg jelen-  
 vén, magokat a' helybeli Magistratus előtt jelen-  
 tsék. — *Debreczini in Sessione Magistratus* 12-a  
*July 1794.*